

UITZONDERLIJK VROEG BROEDGEVAL VAN EEN HOLENDUIF (Columba oenas).

Dick A. Jonkers

Een van de eertste activiteiten voor het begin van de geregelde nestkast-controles is het nalopen van de bezetting van de uilenkasten. Deze controle moet ruim een maand eerder worden uitgevoerd, omdat begin april de Bosuilen en hun jongen de kasten al weer verlaten hebben. Een kast die in 1991 nieuw was opgehangen werd voor het eerst gecontroleerd. Deze bevindt zich in een villawijk in de Gooise noordflank bij Huizen. In 1992 werd de kast al meteen bezet door Bosuilen en er werden ook jongen in groot gebracht. (Mededeling van de villabewoners).

De controle die op 27 februari 's ochtends werd verricht, leverde tot onze grote verrassing een Holenduif op, die al een ei had gelegd. Dit is voor deze soort uitzonderlijk vroeg en voorzover bekend nog nooit in de winter in het Gooi geconstateerd. Holenduiven leggen hun eieren in de namiddag en het tweede ei wordt 48 uur later geproduceerd. (Steinfat 1941 & Kotov 1974 in Möckel 1988). Het ei was er dus op 26 februari al. Normaal begint het leggen van de eieren vanaf half maart en dat zijn dan al vroege vogels. Uit België zijn gevallen bekend van een ei op 26 januari en van een legsel op 22 februari. Uit het Niederrheingebied in de Bondsrepubliek Duitsland stamt een legbegin van 23 februari (Glutz von Blotzheim & Bauer 1980).

Holenduiven broeden wel vaker in kasten die eigenlijk voor Bosuilen bedoeld zijn. Verscheidene keren is opgemerkt, dat kasten eerst door Bosuilen bezet waren en dat de Holenduiven de kast in bezit namen nadat het uilenbroedsel de kast had verlaten. Of er dan in de voorliggende periode een concurrentie om de nestkast heeft plaatsgevonden is door de controleurs nooit signaleerd. Om hier achter te komen zal een meer gericht onderzoek moeten worden uitgevoerd. Ook zouden nestkastcontroleurs die in februari bosuilkasten aan een inspectie onderwerpen, tegelijkertijd de kasten die geschikt zijn voor Holenduiven kunnen controleren om na te gaan of er al vroege broedsels in zitten.

Geraadpleegde literatuur:

- Glutz von Blotzheim, U.N. & K.M. Bauer 1980. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 9:57. Akademische Verlagsgesellschaft Wiesbaden.
- Möckel, R. 1988. Die Hohltaube. Die Neue Brehm Bücherei. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.